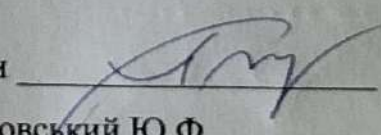

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено
На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри
д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни
«Соціологія бізнесу та підприємництва»,
що викладається в межах ОПП Бізнес-соціологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2023

Назва дисципліни	Соціологія бізнесу та підприємництва
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, 79000
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 054 «Соціологія»
Викладачі дисципліни	Пачковський Юрій Франкович, д.с.н., професор, завідувач кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	Електронна адреса: yuriy.pachkovskyy@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/pachkovskyy-yu-f Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації (офлайн або онлайн) в день проведення занять за попередньою домовленістю
Сторінка дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/sotsiolohiia-biznesu-ta-pidpriemnytstva-opp-biznes-sotsiolohiia
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціологія бізнесу та підприємництва» є нормативною навчальною дисципліною зі спеціальності 054 «Соціологія» для освітньої програми «Бізнес-соціологія», яка викладається у 7 семестрі в обсязі 4 кредитів ЄКТС.
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний теоретичний досвід для розуміння специфіки соціології бізнесу та підприємництва як теорії середнього рівня, що націлена дослідити соціальний контекст, який супроводжує підприємницькі ініціативи від зародження ідеї до розвитку власної справи в її інституціоналізованих формах. Запропонований курс має не лише теоретичне, але й прикладне спрямування, так як дає змогу студентам застосовувати на практиці теоретичні знання, реалізуючи власні напрацювання та проекти щодо шляхів розвитку бізнесу та підприємництва в умовах інформаційного суспільства та нової економіки з урахуванням чинників інституційного, соціокультурного та соціопсихологічного порядку.
Мета та цілі дисципліни	<i>Мета навчальної дисципліни</i> полягає у поглибленні знань, розвитку вмінь та вдосконаленні практичних навичок студентів, необхідних для здійснення аналізу сучасного підприємництва та бізнесу, виходячи із соціального контексту їх функціонування. <i>Завдання курсу:</i> - ознайомити з етапами та тенденціями розвитку сучасного бізнесу та підприємництва з урахуванням новітніх тенденцій змін у глобальній економіці та інформаційному суспільстві; - розкрити основні теорії, концепції та парадигми, що розкривають зміст реалізації підприємницької функції у суспільстві як інноваційної та новаторської; - розглянути сферу предметних зацікавлень соціології бізнесу та підприємництва як галузевої соціології, окреслити межі застосування понять «бізнес» та «підприємництво»; - розкрити та показати значення чинника масової свідомості, що має визначальний вплив на розвиток бізнесу та підприємництва в сучасному українському суспільстві; - оцінити перспективи стратифікаційного позиціонування підприємців як окремої соціальної групи (верстви, бізнес-класу); - проаналізувати мотиваційні основи спонукальних дій до бізнесу, етичні засади, умови та середовище реалізації підприємницької активності;

	<p>- ознайомити із засадами формування та функціонування підприємницьких організацій, їх трансформації у соціально відповідальні та таких, що націлені на соціальне партнерство;</p> <p>- розкрити особливості прикладної реалізації підприємницької функції на прикладі опрацювання бізнес-плану, творення підприємницьких команд, забезпечення їх відповідною соціологічною та професійною підтримкою.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ватаманюк О. Бізнес-економіка: навч. посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 324 с. 2. Виноградова О.В., Дрокіна Н. І.Електронний бізнес. Навчальний посібник. – Київ: ДУТ, 2018. – 292 с. 3. Гонtareва І. В. Підприємництво: підручник / І. В. Гонtareва. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. – 392 с 4. Пачковський Ю. Психологія підприємництва: навч. посібник. 4-те вид. . – К.: Каравела, 2017. – 416 с. 5. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку: монографія / За наук. ред. А.М. Колота. – К.: КНЕУ, 2012. — 501 с. 6. Соціальне підприємництво: від ідеї до суспільних змін. Посібник / Свинчук А.А., Корнецький А.О., Гончарова М.А., Назарук В.Я., Гусак Н.Є., Туманова А.А. – К: ТОВ «Підприємство «Ві Ен Ей», 2017 – 188 с. 7. Соціологія: теорії середнього рівня / за наук. Ред. Ю.Ф. Пачковського. – Київ: Каравела, 2020. -356 с. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Блауг М. Економічна теорія в ретроспективі. – К.: Основи, 2001. – 670 с. 2. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. – К.: Наш Формат, 2018. – 261 с. 3. Дерев'яно Ю. М., Мельник Л. Г., Лукаш О. А. Інтрапренерство: особливості застосування у підприємницькій діяльності // Механізм регулювання економіки. – № 4. – 2015. – С. 88-94. 4. Кареба М. І. Управління венчурним бізнесом : опорний конспект лекцій / М. І. Кареба. — Миколаїв: МДАУ, 2016. – 114 с. 5. Кацьора О.В. Соціологічні підходи до визначення підприємництва // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. Педагогіка і соціальна робота. – Вип. 29. – 2013. – С.64-66. 6. Лукашевич М.П. Соціологія ринку: навч. посібник. – К.: ПК ДСЗУ, 2011. – 231 с. 7. Основи підприємництва: підручник / Під заг. ред. Н.В. Валінкевич. – Житомир : ЖДТУ, 2019. – 493 с. 8. Пачковський Ю.Ф., Максименко А.О. Споживча поведінка українських домогосподарств. Монографія. – Львів: ЛНУ імені І. Франка, 214. – 292 с. 9. Рахманов О. Власники великого капіталу як суб'єкт соціально-економічних перетворень в Україні: монографія. – К.: Ін-т соціології НАН України, 2012. – 376 с. 10. Сірий Є. В. Підприємництво як предмет теоретико-соціологічного осмислення: монографія. – К.: ТОВ "Агенство "Україна", 2008. – 392 с. 11. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу. – К.: Вид. дім «Києво-могилянська академія», 2011. – 242 с. 12. Харламова Г., Ставицький А. Гендерні питання в підприємницькій діяльності: сучасне сприйняття підприємців // Вісник Київського університету. Сер. Економіка. –2020. –Вип. 3. – С. 40-52. 13. Шевченко Л. С. Команда як бізнес модель: нові виклики менеджменту та HR-консалтингу. URL: http://econtlaw.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/69-90.pdf

14. Reynolds, Paul D., Sociology and Entrepreneurship: Concepts and Contributions (1991). Entrepreneurship Theory and Practice, Vol. 16, Issue 2, p. 47-70 1991. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=1505888>
15. Sahin, M., Nijkamp, P., Baycan-Levent, T. (2007). Migrant entrepreneurship from the perspective of cultural diversity. W: L.-P. Dana (red.), Handbook of research on ethnic minority entrepreneurship (s. 99–115). Cheltenham: Edward Elgar.
16. Solomon G., Matthews C. The curricular confusion between entrepreneurship education and small business management: a qualitative analysis. Journal of Modern Competition, 2017, vol. 11, no. 1 (67), pp. 121–142.
17. The sociology of entrepreneurship / edited by Martin Ruef, Michael Lounsbury. Amsterdam ; Oxford : Elsevier JAI, 2007. 368 p.
18. Theodorakopoulos, N., Hart, M., Braidford, P., Allinson, G., Stephan, U. and Houston, M. (2015) "Sociology of Enterprise", BIS Research Report No. 238, August.
19. Thornton P. The Sociology of entrepreneurship, in: Annual Review of Sociology. 1999. Vol. 25, pp. 19-46.

Інтернет-джерела:

1. Глобальний моніторинг підприємництва (Global Entrepreneurship Monitor). URL: <https://gemconsortium.org/>
2. Центр з дослідження підприємництва та матеріали міжнародних наукових конференцій (Babson College: Frontiers of Entrepreneurship Research). URL: <https://babson.edu/academics/centers-and-institutes/the-arthur-m-blank-center-for-entrepreneurship/> –
3. Вісник Львівського університету Серія соціологічна. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/sociology>
4. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації». URL: <https://periodicals.karazin.ua/sc>
5. Дослідницька агенція «ФАМА». URL: <https://fama.agency/>
6. Збірник наукових праць «Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики». URL: <http://soctech-journal.kpu.zp.ua/>
7. Інститут соціології НАН України. URL: <https://i-soc.com.ua/>
8. Київський міжнародний інститут соціології. URL: <https://www.kiis.com.ua/>
9. Науковий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <http://stmm.in.ua/>
10. Науковий журнал «Український соціум». URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
11. Незалежний дослідницький цент «Соціоінформ». URL: <https://socioinform.com/>
12. Соціологічна асоціація України. URL: <https://sau.in.ua/>
13. Соціологічна група «Рейтинг». URL: <https://ratinggroup.ua/>
14. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/>
15. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: <https://dif.org.ua/>

Обсяг курсу

Загальний обсяг 120 академічних годин. З них: зокрема 32 годин аудиторних занять (32 год практичних занять та 56 год самостійної роботи)

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>В результаті успішного проходження курсу студент набуде:</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p><i>Спеціальні (фахові) компетентності:</i></p> <p>СК01. Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології</p> <p>СК09. Здатність розуміти мотивацію поведінки соціальних /економічних суб'єктів (споживачів, підприємців, управлінців, організацій та інституцій), виявляти основні її детермінанти й особливості реалізації, аналізувати вплив реклами й брендингу на її формування.</p> <p>СК10. Здатність виявляти, діагностувати й аналізувати соціально-економічні проблеми функціонування ринків як бізнес-середовищ.</p> <p>СК11. Здатність застосовувати набуті знання з метою реалізації креативних ідей та бізнес-проектів, проектувати підприємницьку діяльність на засадах соціальної (корпоративної) відповідальності.</p> <p><i>Результати навчання:</i></p> <p>РН01. Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності.</p> <p>РН03. Застосовувати положення соціологічних теорій та концепцій до дослідження соціальних змін в Україні та світі.</p> <p>РН04. Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач.</p> <p>РН13. Вміти аналізувати поведінку соціальних / економічних суб'єктів (споживачів, підприємців, управлінців, організацій та інституцій), основні її детермінанти, вплив реклами та брендингу на її формування.</p> <p>РН14. Діагностувати конкретні проблемні ситуації, розробляти практичні рекомендації щодо вдосконалення механізмів функціонування та управління бізнес-середовищем, використовувати комунікаційні технології для конструювання ефективних соціальних та професійних взаємодій.</p> <p>РН15. Вміти застосовувати набуті знання та професійні навички з метою реалізації бізнес-ідей та бізнес-проектів, проектувати підприємницьку діяльність на засадах соціальної (корпоративної) відповідальності.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Бізнес, підприємництво, підприємець, інноваційне підприємництво, внутрішньо організаційне підприємництво, підприємницька активність, етнічне підприємництво, соціальне підприємництво, моделі підприємництва, е-бізнес, підприємницькі мережі, мотиваційне поле бізнесу та підприємництва, підприємницька організація, бізнес-клас, бізнес-команди, етика бізнесу, нова економіка, інформаційне (мережеве) суспільство.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний</p>
<p>Теми</p>	<p>Детально див. Додаток «Схему курсу»**</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Іспит в кінці семестру.</p>

<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Соціологія малих груп», «Економічна психологія», «Соціологія менеджменту», «Соціологія ринків», «Соціологія реклами та брендинг», достатніх для сприйняття категоріального апарату зі соціології і розуміння джерел</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Інтерактивні лекції-дискусії, практично орієнтовані семінарські заняття, групова робота, дискусія, індивідуальні творчі завдання, опрацювання наукової літератури та джерел за темою дослідження, презентація, самостійна робота</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Комп'ютер з доступом до Інтернет. Вивчення курсу «Моделювання та прогнозування соціальних процесів» потребує використання загально вживаних програм і операційних систем з метою подання електронних матеріалів: електронна пошта, платформи Microsoft Teams, Moodle.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою: 50 балів – робота під час семестру і 50 балів – за іспит. За роботу в семестрі бали нараховуються за таким співвідношенням: 1) участь у семінарських заняттях (20 балів), 2) створення авторського концепту «Соціально відповідальний бізнес міжнародний та національний досвід», презентація цього концепту (20 балів) 3) написання творчої контрольної роботи (есею) (10 балів). Іспит – максимальна кількість балів – 50. Підсумкова оцінка за іспит виставляється на основі прикінцевого тесту, який у собі поєднує 30 тестових завдань (максимальна кількість балів за тест 30) і двох відкритих запитань (максимальна кількість балів 20), що охоплюють увесь пройдений матеріал студентом. <i>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</i></p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «<i>Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка</i>» http://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf будь-яке використання плагіату автоматично дає підстави для негативної оцінки для студента, який у випадку доведення його академічної недоброчесності автоматично отримує талон №2.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Соціологія бізнесу (підприємництва) як галузь наукового знання та теорія середнього рівня. 2. Предметне поле соціології бізнесу та підприємництва. 3. Основні функції підприємництва у сучасному світі. 4. Підприємництво та бізнес: інтерпретація понять. 5. Родові ознаки підприємництва. 6. Сучасні моделі підприємництва. 7. Соціопсихологічна модель аналізу підприємництва і бізнесу. 8. Еволюція поглядів на розвиток підприємництва і бізнесу. 9. Генеза поглядів на підприємництво. Основні етапи. 10. Внутрішньо фірмове підприємництво як явище. 11. Венчурне підприємництво. 12. Інтелектуальне підприємництво 13. Сучасне розуміння підприємництва та його особливості.

14. Проблема соціальної відповідальності бізнесу та підприємництва.
15. Соціальне підприємництво та його характеристика.
16. Соціологічна теорія (концептуалізація) підприємництва та бізнесу.
17. Погляди Й.Шумпетера на призначення підприємництва (бізнесу) у суспільстві.
18. М.Вебер і його праця “Протестанська етика і дух капіталізму”.
19. В.Зомбарт про “дух” підприємництва.
20. Проблеми етнічного підприємництва.
21. Девіантна поведінка і підприємництво.
22. Маргінальний статус і підприємництво.
23. Підприємництво і соціальний капітал.
24. Суспільство ризику і підприємництво. Проблема полікризи.
25. Мережеве підприємництво та його характеристика.
26. Соціопсихологічні теорії підприємництва.
27. Теорії вроджених здібностей та рис.
28. Психодинамічна теорія.
29. Соціопсихологічна теорія підприємництва Д. Мак-Клеланда.
30. Теорії соціалізації та підприємництво.
31. Концепція ”соціетальної психіки” і її місце в розумінні розвитку підприємництва як ментальної структури.
32. Підприємництво у масовій свідомості.
33. Соціальний портрет сучасного підприємництва.
34. Гендерний аспект у підприємницькій діяльності.
35. Підприємець як об’єкт і суб’єкт економічних відносин.
36. Багаторівневий аналіз особи сучасного підприємця.
37. Індивідуально-психологічний вимір особистості підприємця.
38. Функціонально-рольовий вимір особистості підприємця.
39. Соціально-демографічний вимір особистості підприємця.
40. Мотиваційна сфера сучасного підприємництва.
41. Раціональність та ірраціональність підприємницької мотивації. Види людської активності.
42. Проблема ділової активності у підприємництві.
43. Стимулювання підприємницької (ділової) активності в Україні.
44. Підприємці в сучасній соціально-класовій структурі економічно розвинутого суспільства.
45. Соціальні і поведінкові типи підприємців.
46. Особливості формування підприємницького бізнес-класу в Європі та США.
47. Становлення підприємницьких верств в Україні.
48. Підприємництво та проблема самозайнятості населення.
49. Стиль життя підприємців.
50. Підприємці як суб’єкти політичного процесу.
51. Підприємницька ідеологія.
52. Ознаки та функції підприємницької організації.
53. Якісні ознаки малих і великих підприємницьких організацій.
54. Вимоги до сучасних бізнес-організацій.
55. Моделі підприємницьких організацій.
56. Стадії життєвого циклу підприємницьких організацій.
57. Зовнішнє середовище підприємницької організації.
58. Конкуренція у бізнесі.
59. Проблема ризику у бізнесі: визначення ризику
60. Класифікація підприємницьких ризиків.
61. Об’єктивність і суб’єктивність ризику.
62. Ризик мотивований та немотивований.

	<ul style="list-style-type: none"> 63. Схильність та готовність до ризику. 64. Підприємницька культура 65. Моделі бізнес-культур. 66. Цінності та норми ділової етики підприємця. 67. Ідеологія соціально відповідального підприємництва та бізнесу. 68. Технологічні аспекти бізнесової діяльності. 69. Бізнес-планування. 70. Особливості формування бізнес-команд. 71. Види бізнес-команд. 72. Управління бізнес-командами. 73. Нові моделі лідерства. 74. Феномен лідерства у бізнесі. 75. Вимоги до лідера-підприємця. 76. Ситуативність лідерства у бізнесі. 77. Соціологічний консалтинг для бізнесу. 78. HR-консалтинг у бізнесі. 79. Планування кар'єри підприємця. 80. Проблеми професійного добору і відбору кадрів для потреб бізнесу та підприємництва. 81. Рекрутинг в підприємницькій діяльності. 82. Сучасні підходи до навчання підприємництву. 83. Е-бізнес як соціальний феномен 84. Е-бізнес і нова економіка. 85. Технологічні та соціологічні вимоги до організації прикладного дослідження бізнесової діяльності. 86. Методи соціології підприємництва та бізнесу.
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку для оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

Додаток. Схема курсу «Соціологія бізнесу та підприємництва»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
Змістовий модуль 1 Теоретичні основи соціології бізнесу та підприємництва					
1/4 год.	<p>Тема 1. Вступ до соціології бізнесу та підприємництва</p> <p><i>Підприємництво та бізнес у площині міждисциплінарності. Підприємництво як соціальний феномен. Співвідношення понять «бізнес» та «підприємництво». Концепція «підприємницького суспільства». П. Друкера. Родові ознаки підприємництва та бізнесу. Моделі підприємництва: класична (традиційна), інноваційна та соціально-економічна. Функції підприємництва у сучасному світі. Види підприємництва.. Соціологія бізнесу та підприємництва як соціологічна теорія середнього рівня. Об'єкт і предметне поле соціології бізнесу та підприємництва.</i></p>	Лекція – 4 год.	Основна: 1,3,7 Додаткова: 1,4, 5,7,10, 14 Інтернет-джерела: 1, 2		1-2-й тиждень
1/11 год.	<p>Тема 1. Вступ до соціології бізнесу та підприємництва</p>	Практичне заняття – 4 год.		Самостійна робота – 7,0 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	1-2-й тиждень
2/2 год.	<p>Тема 2. Генеза поглядів на підприємництво</p> <p><i>Передумови (економічні, соціально-культурні, соціопсихологічні) виникнення та розвитку підприємництва. Наукова інтерпретація підприємництва. Р. Кантільйон та його перше</i></p>	Лекція – 2 год.	Основна: 3, 4, 7 Додаткова: 1, 3, 4, 5, 16 Інтернет-		3-й тиждень

	<p>визначення підприємця. А. Сміт у поглядах на підприємництво в категоріях «економічної людини». Підприємець як організатор виробництва та розподілу ресурсів (Ж.-Б. Сей). Підприємець – це висококваліфікована категорія учасників виробництва і посередник між робітниками фізичної праці та споживачами (А. Маршал). Інноваційний підхід Й. Шумпетера: підприємець як реформатор виробництва. Роль «традиційних» підприємців та зростаюче значення управлінської праці в концепціях «революції менеджерів» Дж. Гелбрейта та постіндустріального розвитку Д. Белла. Малий і середній бізнес як локомотив сучасної економіки. Явище «внутрішньо фірмового підприємництва» (Г. Пінчот). Венчурне підприємництво його особливості. Підприємництво у XXI ст. Соціальна відповідальність бізнесу. Соціальне підприємництво як новий тренд узгодження інтересів бізнесу та суспільства. Підприємництво в системі «нової» економіки.</p>		джерела: 7-9		
2/5,5 год.	Тема 2. Генеза поглядів на підприємництво	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	3-й тиждень
3/4 год.	Тема 3. Теорії підприємництва Соціологічна концептуалізація підприємництва. Соціально-інституціональні та аксіологічні чинники у поясненні витоків підприємництва. «Протестантська етика і дух капіталізму» М. Вебера. В. Зомбарт про «дух» підприємництва. Проблема співвідношення «міщанського» та «підприємницького» духу. Соціоекономічна теорія інноваційного розвитку підприємництва Й. Шумпетера. Теорії підприємництва, базовані на проявах девіації та маргінальному статусі мігрантів та національних меншин (В. Хозелітц, Дж. Годсел та ін.). Теорія «етнічного підприємництва». Концепція «соціетальної психіки» О. Донченко. Ментальність	Лекція – 4 год.	Основна: 1, 4, 7 Додаткова: 2, 5, 11, 15 Інтернет-джерела: 7-9, 15	.	4-5-й тиждень

	<p>нації та її вплив на формування підприємницької функції. Соціальний капітал та його вплив на розвиток підприємницьких ініціатив мігрантів. Мережеве підприємництво М. Кастельса. Новітні макросоціологічні і поведінкові підходи до розгляду підприємницької функції в сучасному суспільстві. Інтелектуальне підприємництво (Р. Червітц). Поведінкові стратегії сучасних підприємців (Дж. Карленд, Д. Кірбі, П. Рейнолдс та ін.).</p> <p>Психологічні витоки підприємництва. Теорії «вроджених здібностей» та «рис». Психодинамічна теорія (К. де Врайєс). Стиль і характер виховання (соціалізація) в сім'ї; процеси соціалізації та їх формуючий вплив на особистість майбутнього підприємця. Теорія «потреби у досягненнях» Д. Маклеланда. Поведінкові типи підприємців (Дж. Карленд).</p>				
3/11 год.	Тема 3. Теорії підприємництва	Практичне заняття – 4 год.		Самостійна робота – 7,0год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	4-5-й тиждень

4/2 год.	<p>Тема 4. Підприємництво і бізнес у масовій свідомості</p> <p><i>Поняття «масова свідомість». Значення масової свідомості у становленні підприємництва в Україні. Складові масової свідомості: соціально-психологічна готовність суспільства до підприємництва, стан економічної свідомості населення, ціннісні системи суспільства, громадська думка щодо підприємництва та його наслідків; настанови та стереотипи щодо підприємництва: моделі підприємництва у масовій свідомості; престиж професії підприємця у суспільстві. Моніторинг масової свідомості щодо розвитку підприємництва в українському суспільстві. Соціальний портрет сучасного підприємництва. Гендерні питання в підприємницькій діяльності.</i></p>	Лекція – 2 год.	Основна: 4, 7 Додаткова: 5, 6, 9, 12 Інтернет-джерела: 7, 9, 11, 13		6-й тиждень
4/5,5 год.	<p>Тема 4. Підприємництво і бізнес у масовій свідомості</p>	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	6-й тиждень
5/2 год.	<p>Тема 5. Особистість підприємця</p> <p><i>Підприємець як об'єкт і суб'єкт економічних відносин. Поняття «підприємець», «бізнесмен», «бізнесвумен» та їх співвідношення з іншими суміжними поняттями. Класики соціології про риси, необхідні підприємцю. Багаторівневий аналіз особи сучасного підприємця. Індивідуально-психологічний вимір: аналіз схильності до ризику, локус контролю (Дж. Роттера), комунікативна компетентність, особистісні параметри ділового спрямування, самоорганізація та стресостійкість підприємця. Функціонально-рольовий вимір: ролі, які реалізують підприємці у процесі організації та реалізації власної діяльності. Підприємець та менеджер: спільне та</i></p>	Лекція – 2 год.	Основна: 4, 7 Додаткова: 10, 17, 18 Інтернет-джерела: 3-15		7-й тиждень

	<i>відмінне. Піраміда розвитку менеджерських навиків підприємця. Лідерство у бізнесі. Соціально-демографічний вимір особистості підприємця.</i>				
5/5,5 год.	Тема 5. Особистість підприємця	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	7-й тиждень
6/2 год.	Тема 6. Мотиваційна сфера підприємництва <i>Поняття «мотиву» і соціологічний механізм мотивації. Мотиваційна сфера сучасного підприємництва. Умови формування мотивації досягнення. Поняття «мотиваційне поле». Мотиваційне поле підприємницької діяльності: мотивація (ситуація) залучення у підприємництво, ситуація вибору напряму діяльності, ситуація безпосередньої реалізації підприємницького починання. Умови формування підприємницької мотивації. Раціональність та ірраціональність підприємницької мотивації. Види людської активності. Проблема ділової активності у підприємстві. Процес формування активності на основі конфлікту потреб. Стимулювання підприємницької (ділової) активності в Україні.</i>	Лекція – 2 год.	Основна: 1, 4 Додаткова: 10, 14, 19 Інтернет-джерела: 3-15		8-й тиждень
6/5,5 год.	Тема 6. Мотиваційна сфера підприємництва	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	8-й тиждень
7/2 год.	Тема 7. Підприємці як окрема соціальна група <i>Підприємці в сучасній соціально-класовій структурі економічно розвинутого суспільства. Особливості формування підприємницького бізнес-</i>	Лекція – 2 год.	Основна: 4,7 Додаткова: 6, 9 Інтернет-джерела: 7, 9		9-й тиждень

	<p>класу в Європі та США. Соціальні і поведінкові типи підприємців. Становлення підприємницьких верств в Україні: історичні витоки та передумови. Підприємництво та проблема самозайнятості населення. Соціальна верства власників великого капіталу в українському суспільстві. Соціально-класова самоідентифікація підприємців, їх соціально-економічні цінності та настанови. Стиль життя підприємців. Підприємці як суб'єкти політичного процесу. Підприємницька ідеологія. Підприємці та перспективи становлення середнього класу в перехідному суспільстві України.</p>				
7/5,5 год.	<p>Тема 7. Підприємці як окрема соціальна група</p>	<p>Практичне заняття – 2 год.</p>		<p>Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури</p>	<p>9-й тиждень</p>
8/2 год.	<p>Тема 8. Підприємницька організація</p> <p><i>Парадигма сучасно організації. Характерні ознаки підприємницької організації. Функції підприємницької організації. Організаційні форми підприємництва. Якісні ознаки малих і великих підприємницьких організацій. Вимоги до сучасних бізнес-організацій. Моделі підприємницьких організацій. Підприємницька організація як соціоекономічна система. Стадії життєвого циклу підприємницьких організацій. Зовнішнє середовище підприємницької організації. Конкуренція у бізнесі. Конкурентне середовище та конкурентні відносини у бізнесі. Проблема ризику у бізнесі: визначення ризику. Класифікація підприємницьких ризиків. Об'єктивність і суб'єктивність ризику. Ризик мотивований та немотивований. Схильність і готовність до ризику.</i></p>	<p>Лекція – 2 год.</p>	<p>Основна: 1,4 Додаткова: 1, 7 Інтернет-джерела: 3-15</p>		<p>10-й тиждень</p>

8/5,5 год.	Тема 8. Підприємницька організація	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 5,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	10-й тиждень
9/2 год.	Тема 9. Підприємницька культура <i>Підприємницька культура як складова економічної культури. Моделі бізнес-культур. Мораль у бізнесі: сутність, специфіка, функції. Моральна свідомість підприємців. Структура моральної свідомості. Моральний вибір та проблема свободи економічної діяльності. Цінності та норми ділової етики підприємця. Етика взаємовідносин в системах «підприємець-споживач (покупець)», «підприємець-найманий працівник», «підприємець-підприємець», «підприємець-держава». Соціальне партнерство: сутність, функції. Створення привабливого «іміджу» в бізнесі. Ідеологія соціально відповідального підприємництва. Етичні аспекти ділового спілкування. Діловий етикет і протокол. Культура здійснення ділових переговорів.</i>	Лекція – 2 год.	Основна: 4,5 Додаткова: 5, 10 Інтернет- джерела: 3-15		11-й тиждень
9/5,5 год.	Тема 9. Підприємницька культура	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання літератури	11-й тиждень

Змістовий модуль 2. Прикладні проблеми бізнесової діяльності

10/2 год.	<p>Тема 10. Організаційні (технологічні) аспекти бізнесової діяльності</p> <p><i>Бізнес-планування. Вимоги до планування бізнесу. Модель CANVAS. Бізнес-план та його структура. Послідовність розробки бізнес-плану. Економічна та соціальна ефективність бізнес-планування. Ключові ресурси бізнесу та їх характеристика. Оцінка людських ресурсів. Підприємницький потенціал. Чинники, що сприяють та перешкоджають розвитку підприємницького потенціалу. Підприємницька освіта в Україні.</i></p>	Лекція – 2 год.	Основна: 1,3 Додаткова: 4, 10 Інтернет-джерела: 1, 2		12-й тиждень
10/5,5 год.	<p>Тема 10. Організаційні (технологічні) аспекти бізнесової діяльності</p>	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Опрацювання завдання «Життєздатність підприємницьких організацій».	12-й тиждень
11/2 год.	<p>Тема 11. Формування бізнес-команд</p> <p><i>Організація колективної діяльності. Вихідні принципи ефективної командної роботи у бізнесі: лідерство, взаємозамінність, відповідальність, довіра, мотивація, прозорість. Види бізнес-команд. Соціопсихологічні ефекти командної інтеграції. Рольова структура бізнес-команди. Комунікативний процес в бізнес-організації. Стилi комунікативної поведінки. Конфлікти ситуації в командній діяльності та шляхи їх подолання. Проблема «конструктивного» конфлікту. Віддалена робота і командна ефективність. Організаційний клімат та шляхи його оптимізації. Управління бізнес-командами. Феномен лідерства у бізнесі. Нові моделі лідерства. Ситуативність лідерства у бізнесі. Вимоги до лідера-підприємця. HR-консалтинг у бізнесі.</i></p>	Лекція – 2 год.	Основна: 3,4 Додаткова: 13, 16 Інтернет-джерела: 1, 2, 4-9,		13-й тиждень

11/5,5 год.	Тема 11. Формування бізнес-команд	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Опрацювання завдання «Управлінські аспекти бізнесу»	13-й тиждень
12/2 год.	Тема 12. Соціологічна та професійна підтримка бізнесу <i>Соціологічний консалтинг для бізнесу. Соціологічне діагностування та його діапазон застосування у підприємстві. Планування кар'єри підприємця. Проблеми професійного добору і відбору кадрів для потреб бізнесу та підприємництва. Рекрутинг в підприємницькій діяльності. Сучасні підходи до навчання підприємництва. Підприємницька освіта та формування підприємливості в освітньому середовищі. Підприємницька компетентність та її складові.</i>	Лекція – 2 год.	Основна: 3, 4 Додаткова: 5, 13 Інтернет- джерела: 1, 2, 3		14-й тиждень
12/5,5 год.	Тема 12. Соціологічна та професійна підтримка бізнесу	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Опрацювання завдання «Підприємницький консалтинг»	14-й тиждень
13/2 год.	Тема 13. Е-бізнес як соціальний феномен <i>Електронний бізнес: історія становлення та форма розвитку підприємництва в умовах глобалізації. Можливості, переваги і недоліки е-бізнесу. Е-бізнес і нова економіка. Основні принципи функціонування електронної економіки. Технології, на яких ґрунтується е-бізнес. Основні різновиди е-бізнесу. Моделі е-бізнесу. Е-бізнес у системі взаємовідносин на рівні «бізнес-бізнес», «уряд (урядова структура) – бізнес», «бізнес – споживач», «споживач – споживач». Е-бізнес та електронні</i>	Лекція – 2 год.	Основна: 1,2 Додаткова: 7, 8 Інтернет-джерела: 4-15		15-й тиждень

	<i>торгові операції. Стартап як рушій e-бізнесу. Соціальний профіль e-бізнесу та його цільова аудиторія. E-бізнес та проблема інформаційного виключення населення. Соціальна відповідальність та аксіологія e-бізнесу. Безпековий простір e-бізнесу. Соціальні аспекти захисту персональних даних.</i>				
13/5,5 год.	Тема 13. E-бізнес як соціальний феномен	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Опрацювання завдання «Трансформація бізнесу в інформаційному суспільстві. Бізнес і проблема штучного інтелекту».	15-й тиждень
14/2 год.	Тема 14. Методи соціології бізнесу та підприємництва <i>Методологічні принципи та вимоги щодо реалізації методів наукового дослідження у сфері підприємництва та бізнесу. Основні методи соціології бізнесу та їх загальна характеристика. Спостереження та експеримент. Біографічний метод та нарративні підходи у вивченні особистості підприємця. Метод фокус груп. Бізнес-експертиза та експертні оцінки ділової активності. Методи опитування та їх специфіка застосування у бізнес-сфері. Маркетингові підходи у вивченні потреб бізнесу. Технологічні та соціологічні вимоги до організації прикладного дослідження бізнесової діяльності.</i>	Лекція – 2 год.	Основна: 4,7 Додаткова: 7, 10 Інтернет-джерела: 1-15		16-й тиждень

14/5,5 год.	Тема. 14. Методи соціології бізнесу та підприємництва	Практичне заняття – 2 год.		Самостійна робота – 3,5 год. Опрацювання завдання «Експертні оцінки та біографічний метод у підприємстві та бізнесі»	16-й тиждень
Разом 120 год.		64 год.		56 год.	